

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.6.2019
COM(2019) 501 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

**om Belgiens nationella reformprogram 2019 med avgivande av rådets yttrande om
Belgiens stabilitetsprogram 2019**

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Belgiens nationella reformprogram 2019 med avgivande av rådets yttrande om Belgiens stabilitetsprogram 2019

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 21 november 2018 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2019 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. I den togs vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 21 mars 2019. Den 21 november 2018 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Belgien inte var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som godkändes av Europeiska rådet den 21 mars 2019. Den 9 april 2019 antog rådet rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet (nedan kallad *rekommendationen för euroområdet*).
- (2) Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Belgien, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta,

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

se till att rekommendationen för euroområdet, som återspeglas i rekommendationerna 1–3, genomförs fullständigt och i tid.

- (3) Landsrapporten 2019 för Belgien² offentliggjordes den 27 februari 2019. Den innehöll en bedömning av hur väl Belgien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 13 juli 2018, med uppföljningen av tidigare års rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (4) Den 26 april 2019 lade Belgien fram sitt nationella reformprogram för 2019 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas.
- (5) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013³ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse⁴.
- (6) Belgien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av skuldregeln. Enligt stabilitetsprogrammet för 2019 planerar regeringen en stegvis förbättring av det samlade saldot från ett underskott på 0,7 % av BNP för 2018 till 0,0 % av BNP för 2022. På grundval av det omräknade strukturella saldot⁵ väntas det medelfristiga budgetmålet, som är fastställt till en balanserad budget i strukturella termer, inte nås under den period som stabilitetsprogrammet för 2019 omfattar. Efter ett toppvärde på nästan 107 % av BNP för 2014 och en minskning till 102 % av BNP för 2018 väntas den offentliga skuldkvoten sjunka till 94 % till 2022 enligt 2019 års stabilitetsprogram. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Samtidigt har man inte tillräckligt noggrant beskrivit de åtgärder som krävs för att stödja de planerade underskottsmålen från och med 2020, vilket enligt kommissionens vårprognos 2019 bidrar till den prognostiserade försämringen av det strukturella saldot 2020 vid oförändrad politik.
- (7) Den 5 juni 2019 utfärdade kommissionen en rapport i enlighet med artikel 126.3 i EUF-fördraget på grund av att Belgien inte hade följt skuldregeln 2018. I rapporten drar kommissionen efter en bedömning av alla relevanta faktorer slutsatsen att det av den nuvarande analysen inte med säkerhet kan sägas om skuldkriteriet såsom det definieras i fördraget och i rådets förordning (EG) nr 1467/1997 är uppfyllt eller inte.
- (8) I stabilitetsprogrammet för 2019 bekräftar Belgien den begäran landet gjorde i sitt utkast till budgetplan för 2019 om att få utnyttja flexibiliteten i den förebyggande

² SWD(2019) 1000 final.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den gemensamt överenskomna metoden.

delen i enlighet med ”den gemensamt överenskomna ståndpunkt om flexibilitet i stabilitets- och tillväxtpakten” som Ekofinrådet godkände i februari 2016. Belgien begärde att tillfälligt få avvika med 0,5 % av BNP från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet eftersom landet ska genomföra omfattande strukturreformer med en positiv effekt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Strukturreformerna omfattar en pensionsreform, en ”skatteväxling”, en reform av bolagsskatten, en arbetsmarknadsreform och en reform av den offentliga förvaltningen. Kommissionens vårprognos 2019 bekräftar att Belgien kommer att respektera det lägsta riktmärket under 2019, vilket ger en säkerhetsmarginal i förhållande till underskottsgränsen på 3 % av BNP. Det har nu lagstiftats om alla åtgärder med undantag för reformen av den offentliga förvaltningen. Med tanke på reformernas beskaffenhet, och i synnerhet skatteväxlingen och reformen av bolagsskatten, råder det fortfarande osäkerhet kring deras kortsiktiga effekter, särskilt med tanke på att de inte är budgetneutrala, vilket har förvärrat budgetläget. De har dock ökat ekonomins tillväxtpotential, sänkt arbetslösheten och minskat risken för makroekonomiska obalanser och har därmed en positiv effekt på skuldållbarheten på medellång och lång sikt. Utifrån detta kan Belgien för närvarande sägas uppfylla kraven för begäran om en tillfällig avvikelse på 0,5 % av BNP för 2019, under förutsättning att landet genomför de överenskomna reformerna på ett tillfredsställande sätt, vilket kommer att följas upp inom den europeiska planeringsterminen.

- (9) Den 13 juli 2018 rekommenderade rådet Belgien att säkerställa att den nominella ökningen av de primära offentliga nettoutgifterna inte överstiger 1,8 % 2019, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på minst 0,6 % av BNP. Eftersom Belgien uppfyller kravet för sin begärda tillfälliga avvikelse på 0,5 % av BNP enligt klausulen om strukturreformer, kan den strukturella anpassning som krävs för 2019 sänkas till 0,1 % av BNP, vilket motsvarar en nominell ökning av de primära nettoutgifterna på högst 2,8 % under 2019. Enligt kommissionens vårprognos 2019 finns det en risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet under 2018 och 2019 sammantaget.
- (10) Med tanke på att Belgiens offentliga skuldkvot ligger på över 60 % av BNP och att det förväntade produktionsgapet är på 0,1 % bör den nominella ökningen av de primära offentliga nettoutgifterna inte överstiga 1,6 % av BNP under 2020, vilket är i linje med den strukturella anpassning på 0,6 % som följer av stabilitets- och tillväxtpaktens gemensamt överenskomna kravmatrix. Enligt kommissionens vårprognos 2019 och med oförändrad politik finns det risk för en betydande avvikelse från det kravet under 2020. Belgien förväntas vid första anblicken inte iakttä skuldregeln 2019 och 2020. Sammantaget anser rådet att de nödvändiga åtgärderna bör vidtas från 2019 om Belgien ska lyckas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det är viktigt att oförutsedda inkomster används till att minska den offentliga skuldkvoten ytterligare. Risken för de belgiska offentliga finansernas hållbarhet på medellång och lång sikt finns kvar på grund av kombinationen av hög skuldkvot och den prognostiserade ökningen av kostnaderna för en åldrande befolkning, särskilt de som gäller pensioner och långvarig vård och omsorg. Det lagstiftades om flera pensionsreformer 2015 med följden att den lagstadgade pensionsåldern ska höjas från 65 till 66 år från 2025 och till 67 år från 2030. Dessutom har kraven på ålder och antal tjänsteår för att få gå i förtida pension blivit strängare. De offentliga pensionsutgifterna torde dock ändå öka med 2,9 procentenheter av BNP till 2070, främst under de kommande två årtiondena. För flera större grupper av offentliganställda är villkoren för förtida pensionering också mer gynnsamma än de normala villkoren. De offentliga utgifterna för långvarig vård och omsorg kommer enligt prognoserna att öka med 1,7 procentenheter av BNP

till 2070, en ökning som ligger över genomsnittet från en nivå som redan är bland de högsta i EU. Organisationen av den långvariga vården och omsorgen är fragmenterad där ansvaret ligger på flera olika förvaltningsnivåer och det är en utmaning för vissa aspekter av kostnadseffektiviteten, varför nettoeffekterna av den senaste tidens ansvarsomfördelning ännu inte är uppenbara. Om styrningen kunde stärkas skulle det hjälpa till att nå de eftersträvade effektivitetsvinsterna. Det kan finnas utrymme att optimera mixen av vårdformer för att öka kostnadseffektiviteten inom systemet för långvarig vård och omsorg.

- (11) De offentliga utgifternas sammansättning och effektivitet kan förbättras för att skapa utrymme för högre offentliga investeringar. Trots den senaste tidens nedgång är de totala utgifternas andel av BNP i Belgien fortfarande bland de högsta i euroområdet. Den höga nivån på de offentliga utgifterna tyder på att det finns utrymme för en mer utgiftsbaserad finanspolitisk anpassning. Med tanke på de höga offentliga utgifterna skapar utfallet av vissa politiska strategier och kvaliteten på viss offentlig service frågetecken kring kostnadseffektiviteten. Utgiftsöversyner och utvärderingar av politiska strategier kan hjälpa Belgien att prioritera bland de offentliga utgifterna och effektivisera dem. Dessutom kan utgiftsöversyner användas för att utvärdera om indirekta offentliga stöd till företagens FoU är effektiva. FoU-stödet som andel av BNP är bland de högsta i EU och fortsatte att öka förra året. Federala och regionala myndigheter har nyligen sagt sig vara intresserade av att integrera utgiftsöversyner i sina budgetsystem.
- (12) Budgetsamordningen mellan enheter är för närvarande inte tillräckligt flexibel för att möjliggöra offentliga investeringar i storskaliga projekt. Verklig budgetsamordning är viktig i ett federalt land som Belgien där en stor andel av makten över utgifterna har förts över till regionala och lokala myndigheter. Budgetsamordningen kompliceras av att det ännu inte finns någon formell överenskommelse om årliga mål för alla förvaltningsnivåer, trots att ett samarbetsavtal undertecknades 2013. I motsats till praxis för tidigare stabilitetsprogram, då samrådskommittén ”noterade” den finanspolitiska strategin, godkände alla förvaltningsnivåer den övergripande finanspolitiska strategi som lades fram i stabilitetsprogrammet för 2018 och gav sitt stöd till att finanspolitiska mål ska uppnås på alla förvaltningsnivåer till 2020. Det här godkännandet ökade visserligen den övergripande strategins trovärdighet, men det fanns ingen formell överenskommelse om de årliga finanspolitiska målen på varje förvaltningsnivå. Avsaknaden av en överenskommelse om mål för varje förvaltningsnivå kan undergräva den övergripande strategins genomförbarhet för att nå det medelfristiga målet. Dessutom blir det svårt för det höga finansrådets sektion för finansieringsbehov att effektivt övervaka om målen följs. Stabilitetsprogrammet för 2019 innehåller bara preliminära övergripande och mellanliggande finanspolitiska mål eftersom det hölls val på den federala nivån och till regionerna och gemenskaperna den 26 maj 2019.
- (13) Den senaste tidens ekonomiska tillväxt har lett till nya jobb och sysselsättningen är den högsta på tio år. Det är dock få av de som står utanför arbetsmarknaden eller är arbetslösa som går till sysselsättning och Belgien är inte på väg att nå sitt sysselställningsmål på 73,2 % enligt Europa 2020-strategin. De stora regionala skillnaderna på arbetsmarknaden består. Ungdomsarbetslösheten ligger mycket över EU-genomsnittet i Bryssel. Arbetskraftsdeltagandet är lågt bland lågutbildade, personer med invandrarbakgrund, äldre arbetstagare och personer med funktionsnedsättning. Det tyder på att det finns både strukturella och grupp-specifika faktorer som hindrar deras integrering på arbetsmarknaden, medan befintliga

aktiveringsåtgärder inte är lika effektiva för alla grupper i befolkningen. Sysselsättningen bland äldre arbetstagare (55–64 år) ligger fortfarande under EU-genomsnittet och skillnaderna jämfört med EU-genomsnittet fortsätter att öka bland dem som är äldre än 60 år. Bland personer med invandrabakgrund, särskilt kvinnor, råder fortsatt hög arbetslöshet, lågt arbetskraftsdeltagande, högre fattigdom bland förvärvsarbetande och överkvalificering. Vissa åtgärder har vidtagits för att stödja integrationen av nyanlända och motverka diskriminering, men det har ännu inte tagits något helhetsgrepp för att åtgärda de problem som personer med invandrabakgrund tappar med. För att ta itu med det låga deltagandet på arbetsmarknaden har åtgärder vidtagits som ett led i reformen ”Jobs Deal”, men deras genomslag har ännu inte utvärderats.

- (14) Det finns fortfarande höga ekonomiska incitament för att inte arbeta. Trots att skatteväxlingen har minskat skattekillen är den i genomsnitt hög för alla löntagare, med undantag för dem med mycket låga löner (hälften av genomsnittslönen). Belgien är den enda medlemsstat som inte har tidsbegränsade arbetslöshetsförmåner, även om de sjunker med tiden. Det finns också negativa ekonomiska incitament för de som har sjuk- eller handikappersättning och den andra inkomsttagaren mot att arbeta heltid. I synnerhet ensamstående föräldrar (och i lägre grad par med barn) har begränsade ekonomiska incitament att börja arbeta (heltid) på grund av en kombination av kostnader och förlorade förmåner. Det kan också uppstå samordningsproblem på grund av en uppdelning av ansvaret för social trygghet mellan de federala, regionala och lokala nivåerna. Det sociala trygghetssystemet täcker inte alla som arbetar och vissa saknar socialt skydd.
- (15) Sjunkande skolresultat och stora skillnader inom utbildningssystemet är ett fortsatt orosmoment. Andelen unga som saknar grundläggande färdigheter kan förbättras framför allt i den franska gemenskapen där andelen ligger över OECD-genomsnittet. Skillnaderna i utbildningsresultat på grund av socioekonomisk bakgrund eller invandrabakgrund är höga. Lärarna behöver med stöd för att hantera mångfalden och deras fortbildning behöver anpassas. Det måste till fler reformer för att förbättra utbildningsresultaten och komma till rätta med skillnaderna för att främja en kunskapsintensiv och hållbar tillväxt för alla och social delaktighet. ”Pakten för excellens”, den franska gemenskapens skolreform för att förbättra grundläggande färdigheter, effektivitet, styrning och jämlikhet, håller på att genomföras. Dekretet om organisationen av lärarnas arbete, en gemensam grundläggande läroplan, skollära status och en förstärkning av nyanlända elevers franskkunskaper har antagits och kommer att gälla från september 2020. Den flamländska gemenskapen ska införa reformer inom högstadiet och gymnasiet från läsåret 2019/2020, men den tidiga nivågrupperingen av eleverna är ett fortsatt problem. Vilken effekt reformerna och åtgärderna får beror på hur de faktiskt genomförs och följs upp. Det federala parlamentet har också sänkt åldern för skolplikten från sex till fem år. Med tanke på de redan höga utbildningsutgifterna måste reformerna genomföras med ett starkt fokus på att effektivisera systemet, göra det mer ändamålsenligt och öka förmågan att ge framtidsinriktad kompetens som är relevant för arbetsmarknaden
- (16) Kompetensglapp och låg rörlighet på arbetsmarknaden hämmar sysselsättnings- och produktivitetstillväxten. Trots flera regionala och federala åtgärder för att åtgärda kompetensbristen och öka aktiveringen, bland annat inom Jobs Deal-reformen, observeras arbetskraftsbrist inom flera sektorer, i synnerhet it, bygg och anläggning och hälso- och sjukvården. Tillväxten inom bygg och anläggning hålls tillbaka av kompetens- och arbetskraftsbristen. Det finns stora behov av att omskola och

vidareutbilda arbetskraften i vissa näringar. Vuxnas deltagande i utbildning och fortbildning är låg och få byter yrke. Dåliga språkkunskaper är också en viktig fråga, framför allt i Bryssel, där cirka 50 % av alla lediga jobb förutsätter kunskaper i både franska och nederländska enligt det nationella reformprogrammet. Andelen med högre utbildning är stor, men för få har examen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. År 2016 hamnade Belgien på plats 26 i EU när det gäller antalet personer med högre examen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik med få som börjat studera inom dessa ämnen, särskilt bland kvinnor. Det övergripande genomförandet av handlingsplanen för att öka antalet studenter på det här området i Flandern 2012–2020 har gett resultat, men antalet utexaminerande från tekniska gymnasieutbildningar och yrkesutbildningar har stagnerat sedan 2010. Den franska gemenskapen har ingen strategi för de här ämnena och behöver genomföra den nyligen antagna strategin för digital utbildning i sina skolor. Bristen på personer med kunskaper om entreprenörskap inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik är en hämsko för utvecklingen av startup-bolag. Den övergripande nivån på digitala färdigheter är god, men ökar inte. I det nationella reformprogrammet lyfter man fram överenskommelsen mellan Flandern och Vallonien om att förbättra arbetskraftens rörlighet mellan de båda regionerna.

- (17) Forskning och utveckling är koncentrerad till några få branscher och spridningen av innovationer till den övriga ekonomin är otillräcklig, vilket i slutändan tynger produktivitetstillväxten. Den offentliga forskningen verkar ligga på en nivå under EU-genomsnittet i alla regioner och gemenskaper utom Flandern. I fråga om FoU och innovation finns det också skillnader inom och mellan regionerna. Den nationella pakten för strategiska investeringar slår fast att en ökande digitalisering kan vara ett bra sätt att främja Belgiens produktivitet och innovationskapacitet. Men detta kräver investeringar i digital infrastruktur, bland annat effektiva åtgärder för att bygga ut 5G och satsningar på humankapital och entreprenörsanda. Dessutom måste den digitala tekniken införas snabbare, särskilt i de företag som har hamnat på efterkälken.
- (18) Väginfrastrukturens kvalitet blir allt sämre efter år av låga offentliga investeringar. Samtidigt verkar underhållet av det stora och täta vägnätet inte vara kostnadseffektivt för regionerna och de lokala myndigheterna. Trängseln på de belgiska vägarna är bland de värsta i EU. Järnvägsinfrastrukturen är tät och av god kvalitet, men att färdigställa och upprusta den är en ständig utmaning och det råder stor trängsel, särskilt runt Bryssel och på tillfarterna till hamnarna i Antwerpen och Zeebrugge. Det finns planer på stora investeringar i spårinfrastruktur och signalsystem för förortstrafik, men de genomförs inte främst på grund av regler om budgetfördelning mellan regionerna. Dessutom finns snedvridande incitament och hinder för konkurrens och investeringar i den inhemska passagerartrafiken på järnväg och med buss mellan städerna som kringskar utbudet av och efterfrågan på alternativ kollektivtrafik med låga koldioxidutsläpp. Den ökande trängseln i trafiken kan delvis förklaras av ständigt fler personbilar, som drivs på av avgiftsfria vägar, avdrag för tjänstebilar och låga miljöskatter. Höga transaktionsskatter för fast egendom och systemet med tjänstebilar påverkar rörligheten negativt. Kvaliteten på järnvägstrafiken har sjunkit och utbudet på stadstrafik och kollektivtrafik mellan stad och landsbygd kan förbättras, särskilt i Vallonien, där tillträdet till arbetsmarknaden är ett stort hinder för arbetssökande. Enligt det nationella reformprogrammet är stora investeringar och reformer på gång i alla regioner, medan man på den federala nivån, och i samarbete med regionerna, gör framsteg med att bygga färdigt ett nät av förortståg runt Bryssel. Belgien har antagit en lag om att avreglera den inhemska tågtrafiken, men andelen passagerartrafik som lyder under allmän trafikplikt med direkt tilldelade kontrakt är fortfarande mycket hög i

landet. Privata bussföretag får inte köra linjetrafik mellan städer. De lokala myndigheterna har olika regler för taxiverksamhet. Även om regionerna har tagit fram sina egna mobilitetsplaner, förhindrar den komplicerade samordningen en enhetlig vision för mobiliteten inom Belgien, och möjligtvis också med angränsade städer och regioner. Tillsynsmyndigheten för järnvägen skulle kunna utöka omfattningen av sin regleringsverksamhet.

- (19) Det finns stora investeringsbehov för att stödja energiomställningen. Om det gamla fastighetsbeståndet från tiden före införandet av energinormer kunde renoveras skulle det bidra till att nå utsläppsmålen för 2020 och 2030. Användningen av alternativa bränslen är tämligen låg. Det finns behov av stora investeringar i elproduktion och sammanlänkningskapacitet, smarta nät, lagring och energieffektivitet.
- (20) Trots regeringens satsningar är regelbördorna och de administrativa bördorna på företagen stora och hämmar företagandet. Lättnader i beskattningen av startup-bolag och småbolag har införts, men beskattningen av finansiella investeringar är fortfarande komplicerad. Belgien har reformerat sin bolagsrätt genom att minska antalet bolagsformer, underlätta juridisk elektronisk kommunikation, sänka minimikapitalkraven och, enligt det nationella reformprogrammet, reformera insolvenslagstiftningen för att framför allt inkludera de reglerade yrkena. Trots dessa satsningar är väntetiden för att få bygglov lång, inskrivningen av fastigheter är dyr och de rättsliga förfarandena är långdragna. Förvaltningsdomstolarna står inför utmaningar på grund av resursbrist och långdragna förfaranden, vilket orsakar förseningar, särskilt för bygglov, men också för upphandlingsförfaranden. Dessutom är samordningen av klimat-, energi-, digitaliserings- och transportpolitiken komplicerad och inte alltid effektiv. Samarbetet mellan tullmyndigheterna och marknadskontrollmyndigheterna bister har brister, vilket ökar risken för att varor som inte uppfyller kraven förs in i EU via Belgien. Konsekvensbedömningar skulle kunna integreras bättre i den politiska beslutsprocessen. Det är låg kvalitet på de digitala offentliga tjänsterna för företagen. Bristen på digitalisering inom rättsväsendet är en fortsatt utmaning, särskilt för datainsamling. Att fullborda digitaliseringen inom rättsväsendet är en viktig förutsättning för att ytterligare förbättra rättsväsendets kvalitet, till exempel en uppdatering av företagsprocesser och bättre förvaltning av personalresurser och ekonomiska resurser vid domstolarna.
- (21) Hinder för konkurrensen och investeringar i flera företagstjänster hämmar tillväxt och produktivitet. Andelen nya tjänsteleverantörer är betydligt lägre än EU-genomsnittet, medan vinstnivåerna är högre än EU-genomsnittet. Kommissionens indikator för regleringar visar att det belgiska regelverket för revisorer, skatterådgivare, arkitekter och mäklare är avsevärt mer restriktivt än EU-genomsnittet. En ny lag har ökat kraven på patentombud. Den federala planeringsbyrån gör bedömningen att en omfattande minskning av regelbördan för juridiska tjänster och redovisnings- och arkitekttjänster skulle öka arbetsproduktiviteten. De reglerade notarieavgifterna vid fastighetstransaktioner är höga och ska läggas till de höga inskrivningsavgifterna. Regionerna har reformerat hantverks- och handelsyrkena på olika sätt. Detaljhandeln omfattas fortfarande av restriktioner för driften som negativt påverkar produktiviteten och avskräcker investeringar. Konkurrensen inom stormarknadssektorn är inte optimal, vilket främst beror på en hög koncentration och få in- och utträden i sektorn. Enligt indikatorn för reglering av detaljhandeln hamnar Belgien på sjätte plats bland de mest restriktiva medlemsstaterna när det gäller verksamhetsförutsättningarna för detaljhandlare. I det nationella reformprogrammet lyfter man fram reformerna för att underlätta etableringar inom detaljhandeln i Bryssel. Telekommarknaden

kännetecknas av en stark koncentration (vilket förvärras av den senaste tidens uppköp) och svag konkurrens. Det åskådliggörs också av de relativt höga priserna för fasta tjänster jämfört med liknande länder. I de fasta näten karaktäriseras marknaden för privatpersoner av geografiskt bestämda duopol med etablerade operatörer och kabelnätoperatörer. Det kan skapa hinder för vissa operatörer att erbjuda paket med fasta och mobila tjänster. I det nationella reformprogrammet framhålls att man har antagit reformen av den ekonomiska lagstiftningen för förbättra efterlevnaden av konkurrenslagstiftningen och den belgiska konkurrensmyndighetens funktion genom att effektivisera förfaranden och minska risken för ytterligare tvister hos marknadsdomstolen. Den belgiska konkurrensmyndigheten har begränsade resurser jämfört med konkurrensmyndigheterna i de andra medlemsstaterna.

- (22) Programplaneringen för EU-medel för perioden 2021–2027 kan bidra till att åtgärda en del av de brister som identifierats i rekommendationerna, särskilt de områden som anges i bilaga D till landsrapporten⁶. Belgien skulle på detta sätt bättre kunna utnyttja dessa medel på de identifierade områdena, med beaktande av regionala skillnader.
- (23) Kommissionen har inom ramen för 2019 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Belgiens ekonomiska politik och redogjort för den i 2019 års landsrapport. Kommissionen har även bedömt stabilitetsprogrammet för 2019, det nationella reformprogrammet för 2019 samt uppföljningen av de rekommendationer Belgien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Belgien utan också i vilken utsträckning de följer unionens regler och riktlinjer, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (24) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2019 och dess yttrande⁷ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Belgien att 2019 och 2020 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa att den nominella ökningen av de primära offentliga nettoutgifterna är högst 1,6 % under 2020, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på 0,6 % av BNP. Använda oförutsedda inkomster till att snabbare minska den offentliga skuldkvoten. Gå vidare med reformer för att säkerställa att systemet för långvarig vård och omsorg och pensionssystemet är finanspolitiskt hållbara, bland annat genom att begränsa möjligheterna att lämna arbetsmarknaden i förtid. Förbättra de offentliga utgifternas sammansättning och effektivitet, främst genom utgiftsöversyner, och samordningen av finanspolitiska strategier på alla förvaltningsnivåer för att skapa utrymme för offentliga investeringar.
2. Ta bort negativa incitament för arbete och effektivisera de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna, i synnerhet för lågutbildade, äldre arbetstagare och personer med invandrarbakgrund. Förbättra utbildningssystemens resultat och göra dem mer inkluderande och åtgärda kompetensglappen.
3. Inrikta den investeringsrelaterade ekonomiska politiken på hållbara transporter, bland annat en upprustning av järnvägsinfrastrukturen, övergången till ett koldioxidsnålt samhälle och energiomställningen, samt forskning och innovation, särskilt inom digitalisering, med beaktande av regionala skillnader. Åtgärda de ökande

⁶ SWD(2019) 1000 final.

⁷ Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

mobilitetsproblemen, genom att stärka incitament och ta bort hinder för att öka utbudet av och efterfrågan på kollektivtrafik och transporter med låga utsläpp.

4. Minska regelbördan och den administrativa bördan för att stimulera företagandet och ta bort hinder för konkurrensen inom tjänstesektorn, särskilt telekombranschen, detaljhandeln och de reglerade yrkena.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande